

Üzleti 7

Az RFKB-különszám a Nemzetgazdasági Minisztérium támogatásával készült, az MPA-KA-NGM-10/2011. számú pályázat keretében

2012. OKTÓBER

A MAGYAR KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA GAZDASÁGI LAPJA

RFKB KÜLÖNSZÁM

A fejlettebb régiók jobban, rugalmasabban alkalmazkodnak a válsághoz – mutatott rá Markovszky György, a Közép-dunántúli RFKB társelnöke, az MFKB elnöke.

(2. oldal)

A korábbi pazarló, és kevésbé hatékony szakképzést mindenképpen merdebe kellett terelni – hangsúlyozza Szilágyi János, az MKIK oktatási és képzési igazgatója.

(3. oldal)

Olyan pályakövetéses vizsgálatra lenne szükség, amely felméri, hogy a most iskolából kilépő szakmunkás a munkaerőpiacon hova kerül – emelte ki Tóth István János, a GVI ügyvezetője.

(3. oldal)

Parragh László, az MKIK elnöke az RFKB-k átalakulásáról A központosítás csak használ

Felértékelődik a megyei fejlesztési és képzési bizottságok szerepe a szakképzésben és ezzel a kamara felelőssége tovább erősödik. A regionális bizottságokban a kamara eddig társelnöki feladatát látott el, ezentúl viszont a helyi kamarák jelölik az elnököket, és a titkársági feladatokat is ők végzik – hangsúlyozta Parragh László, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara elnöke. Véleménye szerint a szakképzés megújításának fontos eleme a regionális képzési és fejlesztési bizottságok (RFKB) átalakítása. A változások tartalmáról és hatásáról beszélgettünk.

Parragh László, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara elnöke

– osváth –

– Az RFKB-k megszűnése és a megyei bizottságok megalkotása kapcsán mindenki a hatékonyság növekedéséről beszél. Mi volt a baj a regionális testületekkel?

– Nem volt baj velük, sőt, nagyon hasznos és előremutató munkát végeztek a szakképzés új alapokra helyezésében. Ahhoz képest, hogy kezdetben sokan megkérdőjelezték a létjogosultságukat, mert egyszerűen nem tudták elképzelni, hogy előre lehet jelezni a munkaerőpiaci folyamatokat és a várakozásokat, az elmúlt négy év alatt bebizonyosodott: a prognózisok

életszerűek, az oktatási rendszer igényli ezeket az információkat, és a gazdaság számára is rendkívül hasznosak. Összességében pozitívnak értékeljük az RFKB-k működését, hasznos feladatot töltöttek be és sok tapasztalattal gazdagodtunk általuk. Mivel a szakképzési rendszer átalakítása még folyamatban van, a változásokhoz igazodniuk kell a háttérintézményeknek is. Egyrészt elkövetjük a szakképzési törvényt, amely meghatározta a szakképzés új rendszerét. A másik nagy és alapvető változás a közigazgatásban következett be: a korábbi regionális területi alapú rendszer helyett az állam újraszervezte a megyei állami intéz-

ményi struktúráját és központosította az irányítást. Ebből egyértelműen következik, hogy a regionális képzési és fejlesztési bizottságoknak is megyei szintűvé kell átalakulniuk.

– Úgy tudom, a bizottságok összetétele is megváltozott. Sokan úgy vélik, nőtt az állam befolyása és gyengült a gazdaság képviselője, konkrétan a kamarák szerepe.

– Az RFKB-knak 26 tagja volt, ennyi ember nem tud igazán eredményesen együttműködni. A megyei bizottságoknak csak hét tagja van, ez már „ütőképességű” nagyságú testület, és szerintem pont fordítva igaz: azáltal, hogy a kamara jelöli az elnököket és egy tagot delegál a területi gazdasági kamarától, erősödött a szerepe. Ezt igazolja, hogy részt vesz a bizottságok munkájában az Agrárkamara is, az NGTT-ben képvisellellettel rendelkező országos szövetségek egy-egy képviselőjét is ide sorolhatjuk. A megyei kormányhivatal két, a megyei közgyűlés pedig egy tagot ad. A bizottságok tagjait a szakképzésért és felnőtteképzésért felelős miniszter kéri fel a bizottság munkájában való részvételre, három évre.

– Az, hogy mennyire „ütőképességű” egy testület, alapvetően a jogkörén múlik. Az MFKB-k több jogosítványt kaptak?

– Annyiban mindenképpen, hogy hatáskörük kiterjed az összes olyan szakképzésre vonatkozó kérdéskörre, amely befolyásolja, elősegíti a megyei szakképzés fejlesztését. Az alapvető cél és feladat nem változott: a gazdaság igényeinek megfelelően, a munkaerőpiaci kereslet figyelembevételével határozzák meg a szakképzés középtávú

(Folytatás a 4. oldalon)

Czomba Sándor szerint három alapfeltétel szükséges A foglalkoztatás bővítését a gazdasági versenyszférától várjuk

Az utóbbi évek legnagyobb kihívása a foglalkoztatás: Európa-szerte csökken a munkahelyek száma, s növekszik a munkanélküliség. Czomba Sándor, foglalkoztatásért felelős államtitkár szerint hazánkban az elmúlt két évben elmenekülő irányú folyamat indult el: stagnáló munkanélküliség mellett bővült a foglalkoztatás. A szak- és felnőttképzés intézményrendszerének átalakítása az egyik alapvető feltétele annak, hogy a gazdaság igényeinek jobban megfelelő szakemberek álljanak rendelkezésre, és előbb-utóbb több és jobb munkahely legyen Magyarországon.

Czomba Sándor, foglalkoztatáspolitikáért felelős államtitkár

Osváth Sarolta

Az államtitkár rámutatott: 2010-hez képest a foglalkoztatottak száma 120 ezerrel nőtt, míg a közmunkások létszáma hasonlóan alakult, 100-110 ezer közötti, a KSH adatai szerint mindössze kilencével több, mint két évvel ezelőtt. Ténykérdés tehát, hogy a munkahelyek a versenyszférában jöttek létre, a gazdaság szereplői – s ezen belül is főként a kis- és közepes vállalkozások – a válság ellenére képesek voltak a munkahelyeket megtartani, illetve bőví-

teni. Célolta, hogy elsősorban a közmunkában alkalmazottakkal bővült volna a foglalkoztatottak száma. Ez a mai gazdasági helyzetben óriási teljesítmény, figyelembe véve azt is, hogy a 3,8 millió foglalkoztatottból 3,5 millió teljes munkaidőben dolgozik és csak 300 ezer a részmunkaidős – emelte ki.

Ugyanakkor kétségkívül a munkahelyteremtés és a munkahelyek megőrzése ma a legfontosabb feladat, amelyet a kormány a zászlajára tűzött – hangsúlyozta.

Ahhoz, hogy több és jobb munkahely legyen Magyaror-

szágon, Czomba Sándor szerint három alapvető feltétel szükséges. Mindenekelőtt fenntartható növekedést biztosító gazdasági környezetre lenne szükség – jelentette ki – enélkül tartós foglalkoztatás-bővítés nem képzelhető el. Az elmúlt évtizedekben – függetlenül attól, hogy milyen kormányok voltak és mennyi pénzt fordítottak rá – a foglalkoztatotti létszám 3,7-3,9 millió fő körül mozog. Ennek oka egyrészt az, hogy a források nem a megfelelő helyre, vagy nem elég gyorsan, hatékonyan jutnak el azokhoz, akik képesek lennének munkahelyeket teremteni, másrészt pedig mélyek a gazdaságban a strukturális problémák is. Nem véletlen, hogy a fenntartható fejlődés érdekében egyszerre kell csökkenteni az államháztartás hiányát, csökkenteni az adóssághalmozást és növelni a foglalkoztatást. A helyzetet nem könnyítik meg a külső gazdasági feltételek sem – tette hozzá.

A másik fontos elem a vállalkozásokat ösztönző gazdaságpolitika, hiszen a gazdasági növekedést csak jól működő vállalkozások képesek produkálni. Egyrészt a vállalkozások terheinek csökkentésére valamint a forráshoz jutás, a hitelezés élénkítésére kell nagy hangsúlyt helyezni.

A harmadik nagyon lényeges feltétel a foglalkoztatáspolitikai intézkedések jelentik, a rugalmas munkaerőpiaci szabályozástól kezdve az új Munka Törvénykönyvének, a támogatási rendszeren át a teljes szakképzési és a felnőttképzési rend-

(Folytatás a 4. oldalon)

Bihall Tamás szerint folytatódik a jó rendszer

Még nagyobb feladat és felelősség hárul a kamarákra

Nagyon jó célt szolgáló rendszer továbbfejlesztéséről van szó, a megyei fejlesztési és képzési bizottságok feladata ugyanaz, mint a regionális bizottságoké volt: a munkaerőpiac igényeire kell alakítani a szakiskolai oktatás szerkezetét – hangsúlyozta Bihall Tamás, az MKIK alelnöke.

Losonczi Livia

– Mi indokolja, hogy megyei szintű bizottságokat hoznak létre?

– Egyrészt az új állami és közgazdasági rendszer is megyei bontású, másrészt maga a kamarai rendszer is megyei szerveződésű. Legalább ilyen nyomó érve az is, hogy érzékelhetően jobban, célirányosabban lehet a problémákat megoldani, ha minél szűkebb földrajzi egységekben kezeljük azokat. Sőt, még az

sem midégy, hogy például Borsod-Abaúj-Zemplén megyében Zemplénről, Mezőkövesdről, vagy Miskolcra van-e szó.

– A magyar munkaerő meglegelősen rugalmatlan: esetleg ez is hozzájárulhat ahhoz, hogy megyei szintben gondolkodjunk?

– Részben igen. A magyar munkaerőpiac nem mobil, és a Győrben jelentkező szakemberhiányt nem lehet a miskolci munkanélküliséggel megoldani. De akármilyen rendszer alakul, a döntéseket régiós és országos szinten is egyeztetni kell.

– Fel tudják-e használni az RFKB-k korábbi kapcsolatait, együttműködési formáit?

– Az összes fontos szereplő benne lesz a megyei bizottságokban is. Arra fogunk törekedni, hogy bizonyos témákban meghívjuk az iskolafenntartókat is, így például az egyházakat és a magánalapítványi iskolák működtetőit, képviselőit is, hiszen egyre jelentősebb tényező az iskolarendszernek.

– A viszonylag gyakori átalakítások nem járnak-e azzal a veszéllyel, hogy semminek nincs kifutási ideje?

– Nem teljesen új rendszerről van szó, hanem a bevált RFKB-k továbbfejlesztéséről, tehát főleg az a szembeállítás. Az MFKB-k feladata ugyanaz, mint az RFKB-ké volt, csak nem ré-

giós, hanem megyei bontásban. A bizottság rátermett és felelős emberekből áll, a beiskolázási számokat a gazdaságilag összetartozó területeken egyeztetik, tehát a tartalmi munkát illetően nem látok különbséget.

– Milyen változást jelent ez a kamarák e téren folytatott munkájában?

– Még nagyobb feladatot, felelősséget. Eddig hét megyei kamarának volt érdekelt a bizottságok munkájában, most mind a tizenkilenc. Gőzerővel folyik az e téren tapasztalatokkal nem rendelkező kamarák felkészítése. Bonyolult folyamatokról van szó: a törvényeket, minden közoktatási részletet ismerni kell ahhoz, hogy adott esetben meg tudják győzni a partnereket – az oktatási hivatal, a munkaügyi

központ, vagy a megyei önkormányzat szakembereit – a kamarai érdekek, elképzelések helyességéről.

– Tavaly azt nyilatkozta, hogy az RFKB-k gyakorlata a legfejlettebbek közé tartozik Európában. Milyen eredményeket ért el öt év alatt?

– Egyértelmű áttörést értünk el a politikai döntéshozókna. Kikristályosodott a hiányszakmák köre, és a beiskolázási arányok eltolódtak ebbe az irányba. Rásegített az ösztöndíjrendszer is, amelyet sikerült a nehézségi gazdasági helyzet ellenére is fenntartani. Megváltozott az úgynevezett „lányos” szakmákkal kapcsolatos szemlélet is: ma már nem csak az irodai munka, vagy néhány divatszakra tartozik ide, hanem egyre több lányt

Bihall Tamás, az MKIK alelnöke

lehet látni a festők között, vagy a CNC gépeknél. Követjük azt a világtrendet, amely a konkrét gyakorlati szaktudást helyezi előtérbe. Az iskolák nem indíthatnak a munkaerőpiac szempontjából fölösleges szakokat csak azért, hogy túléljék a változásokat.

Kamarai és önkormányzati közös ösztönj program indul

Harc a képzett munkaerőért

A megyében jelenleg nagyobb a munkaerőpiacról kikerülők, mint a belépők aránya, ezért a Heves megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság a helyi szakképzési stratégia kialakítása mellett a szakképzett munkaerő megtartására összpontosít. Fülöp Gáborral, a megyei kamara főtítkárával, az MFKB elnökével egybebeszéltek a pályakezdők helyben tartását célzó ösztönjprogramról is beszélgettünk.

Fülöp Gábor, a HKIK főtítkára

- Ioli -

Heves megye lakossága folyamatosan csökken, és ennek nemcsak demográfiai okai vannak. Aggasztó méretű az elvándorlás, jellemzően az aktív korúak mennek el, és az úgynevezett passzív lakosság, vagyis főként az idősebbek maradnak. Ennek következtében felgyorsulhat Heves megye leszakadá-

sa – mutatott rá Fülöp Gábor, aki szerint a kedvezőtlen folyamatra az egyik megoldást az iskola- és foglalkoztatási szerkezet átalakítása jelentheti. Tavaly a kereskedelem a vendéglátás, az oktatás, a humán jellegű és a közösségi szolgáltatások területén jóval több volt a szakiskolai képzésben résztvevők aránya, mint az alkalmazásban állóké. Ugyanakkor az iparban, az építőiparban és az ezekhez kapcsolódó szolgáltatásokban jelenleg tevékenykedő vállalkozói kör nem tudja pótolni az igényeinek megfelelő munkaerőt. Ezért arra kérték a megyei kamarát, hogy végezzen referenciakövetést a megfelelően felkészült, képzett, minőségi munkaerő megtalálása érdekében. A Heves megyei FKB törekedni fog arra, hogy megfelelő iskolai és foglalkoztatási szerkezet jöjjön létre a térségben. Feladatának tekinti a tanulószereződés rendszer általánossá tételét, a pályakövetést, a hiányszakmák esetében pedig megfelelő ösztönző rendszer kidolgozását – mondta el a főtítkár.

Mint megtudtuk, ez utóbbi érdekekben már konkrét lépéseket is tettek. A Heves Megyei Ke-

reskedelmi és Iparkamara Eger város önkormányzatával közös ösztönjprogramot dolgozott ki. Ennek lényege, hogy a hiányszakmák, illetve a kurrens felsőfokú képzések esetében ösztönjait, letelepedési támogatást biztosítanak a pályakezdők számára. Az ösztönj feltétele, hogy a fiatal megszerezze a képzést, és tanulmányai befejezését követően a településen működő cégnél helyezkedjen el.

Ösztönj pályázat

Az ösztönj – amelyet pályázaton lehet elnyerni – két részből áll: havi tanulmányi támogatásból, és egyösszegű egyszeri jutatásból. Azok, akik szakképzési ösztönjben részesülnek, nem kaphatnak ilyen támogatást. A kamarai ösztönj igénylésének további feltétele, hogy a tanulmány a kamara által meghatározott szakmák, vagy szakmacsoportok valamelyikének megszerzésére irányuljon. Ezek főként a műszaki, az informatikai, a gazdasági és természettudományi területeket érintik. A támogatás elnyeréséhez szükség van a kamara által regisztrált helyi vállalkozástól származó szándéknyilatkozatra, amely az ösztönjigaz legalább egy éves foglalkoztatását vállalja.

A döntések kerüljenek közelebb az érintettekhez

Jót tesz a decentralizálás

Kárpát Csaba elismeri, hogy az RFKB-k jó munkát végeztek, de az MFKB rendszerét hatékonyabbnak érzi, mert a megyei kamarákat szorosabb kapcsolat fűzi a vállalkozásokhoz. Úgy látja, hogy az MKIK-nak koordinációs szerepet is el kell látnia. A Komárom-Esztergom megyei MFKB elnöke szerint a helyi munkaügyi központoknak is jelentős szerepük lesz, hiszen ők adják a pillanatképet az igényekről, az MFKB pedig a jövőt építi.

K. Tóth László

Az RFKB-ról MFKB-ra történt módosítást nem a váltotta ki, hogy az RFKB rosszul működött volna, hiszen a változás lényege, hogy a döntések közelebb kerüljenek azokhoz, akiket érint – szögezte le Kárpát Csaba. A Komárom-Esztergom megyei MFKB elnöke kiemelte, hogy a megyei kamarát szorosabb kapcsolat fűzi a megyei vállalkozókhöz, ezért jobban fel tudja mérni a képzési igényeket.

Október elsején lépett életbe az új képzési rendszer, s tudtuk, hogy egy ideig az RFKB is működik, amely fontos tevékenységet végez. A vállalkozások például pályázatokat nyújtottak be, de a szempontokat mi adtuk meg. A pályázatokat ezen túl mi bíráljuk el. Az MFKB javasolja,

hogy ki nyer el pályázatot, s ki nem, konzultál, javaslatot tesz, tanácsot ad – mondta Kárpát Csaba.

A megyei MFKB értelem szerűen meghatározza, hogy az RFKB-val miként dolgozik együtt, s ezt majd az ügyrendben fejt ki.

Természetesen együtt fogunk működni, hiszen az MFKB-ban is van a megyei fejlesztéssel foglalkozó szakember – a területfejlesztéstől, a vállalkozásfejlesztéstől, a képzési fejlesztéstől ez nem választható el – hangsúlyozta Kárpát Csaba. – A kezük alá dolgoznak majd a különböző munkabizottságok: például a Pályázati Előkészítő Munkabizottság, s egy elemző bizottság is működik majd, amelynek nagyon fontos szerepe lesz, hiszen az irányokat, az arányokat, a mennyiségeket meg kell határozni, tehát azt, hogy mely szak-

Kárpát Csaba, a Komárom-Esztergom megyei MFKB elnöke

mából hány szakmunkást képezzenek a megyében.

Ez hihetetlenül nehéz feladat, de reményeink szerint jó helyre delegáltuk, meg tudunk vele birkózni. Decentralizálták a döntést, s ezt helyesnek tartom. Nyilvánvaló, hogy a döntéseket nagyon széleskörű felmérésekre alapozzuk, s ebben a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara komoly segítséget nyújt a megyéknek – emelte ki a szakember.

Mint elmondta, egy általános elv alakul majd ki, lesznek olyan előírások, amelyeket az MKIK dolgoz ki, de ha az országos kamara azt látja, hogy egy megyében jó gyakorlat alakult ki, akkor ezt elterjeszti a többi megyében is. Kárpát Csaba megjegyezte, hogy az MKIK-nak koordinációs feladatot is el kell látnia.

A Komárom-Esztergom megyei MFKB elnöke szerint a helyi munkaügyi központoknak is jelentős szerepük lesz, hiszen ők adják a pillanatképet az igényekről, az MFKB pedig a jövőt építi. Hangsúlyozta az MKIK koordinációjának jelentőségét is, mert úgy látja, hogy az országos kamara segítségével határozhatják meg a megyék, mi történjen a képzés terén.

A maradék elv és a minőségi szakképzés szembenállása

Építsünk szakmunkáskarriert

Nagy feladat előtt állnak a Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottságok: a duális képzés megjelenésével valóban lehetővé válik, hogy a szakképzésben tapasztalható kiábrándító állapotok megforduljanak, a szakképzés vonzó legyen, és nem csak azok jelentkezzenek oda, akiket máshova nem vettek fel. Kókuti Attila, a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke, az MFKB elnöke szerint tíz év alatt a kamara szakértő asszisztálásával megvalósíthatók a kitűzött célok.

Kókuti Attila, a CSMKIK alelnöke

Garai Szakács László

A szakképzésben jelenleg is meglehetősen kaotikus állapotok uralkodnak. A „rendrakás” most már talán tényleg elkezdődhet. – Majdnem minden gazdálkodó szervezet tapasztalta, hogy nem megfelelő szakemberek jelentkeztek hozzájuk. Mindenki érezte, látta, tenni kell valamit. De mit? Ezt a kérdést a jelek szerint végre sikerül megválaszolni a német modellen alapuló duális szakképzéssel – vélekedett Kókuti Attila. A dualitás azt jelenti, jelentős súlya van a munkahelynek, ide tolódik át a képzés centruma. Am gyorsan kiderült, a helyzet hazánkban korántsem ilyen egyszerű. A vállalkozások a szakképző helyek rendkívül polarizáltak, vannak high techet használó, jól szervezett cégek és vannak rosszul szervezett, elmaradott technológiát használó vállalkozások. – Itt vállal szerepet a kamara: megpróbálunk abban segíteni, mely gazdálkodó szer-

vezetek lehetnek alkalmasak a duális szakképzésre. – A gondok komolyságát alátámasztja, hogy országos és megyei szinten egyaránt három-négy százalékos az általános iskolai lemorzsolódás. A szakképzésből pedig az általános iskolát végzetek harmada marad ki. 2010-ben 130 ezer 19 éves fiatalból több mint 30 ezernek csak nyolc általános iskolai végzettsége vagy még az sem volt. A fiatal korosztály huszonöt százaléka nem szerez végzettséget. Ebből az is következik, hogy a szakképzésbe „maradék elven” kerülnek be a fiatalok. Amíg ezen a szemléleten nem sikerül változtatni, addig nem történik semmi. El kell érünk, hogy igenis vannak olyan szakmák, amelyekben anyagi, szakmai elismertség, megbecsültség vár a fiatalokra. A duális képzésnek ebben lehet szerepe – emelte ki.

Mit kezdünk azokkal a gyerekekkel, akik a „maradék elv” alapján jutnak csak be a szakképzésbe? A kérdést nem elsősorban a kamarának kell megválaszolni. A több éves, több évtizedes lemaradást nem lehet két-három év alatt helyrehozni. – Modelleket kell képezni – húzta alá Kókuti Attila. – Látszódnak a kimenet, ami a karrierépítést jelenti, legyen gyakorlati visszacsatolás. Olyan rendszert kell kialakítani, amelyre a Csongrád megyei vállalkozásoknak szükségük van. Egyelőre nincsenek meg a gyakorlatban a ráépülő szakképzések. Pedig ez a helyes út. Félreértés ne essék, a villany-szerelő attól még ugyanúgy szakmunkás, de azzal, hogy szerzett egy kiegészítő szakképzést, tovább lépett, tovább fejlődött. A jó szakmunkás ma már nyelvet beszél, idegen nyelvű szakirodalmat olvas.

Kókuti szerint a szakmunkás fiataloknak nem a diplomásokkal kell versenyezniük, a saját kereteiken belül kell megtalálni a karriercélokat.

A kamara abban tud segíteni, hogy felhívja a figyelmet erre a kérdésre, illetve megmutatja, melyek azok a szakmák, szakmaterületek, amelyek a vállalkozások számára fontosak. Legyen a képzésben egyértelmű és világos egymásra épülés, jöjjenek be az új, korszerű technológiák. Erősíteni kell a nyelvi képzést, fejleszteni a szakképző helyek színvonalát, hogy valóban minőségi szakképzés folytathassanak.

Csongrád megyében az építőiparban és a gépiparban abban a részében, ahol nagy a bérmunkahányad, munkaerőhiány tapasztalható (lakatosok, hegesztők). – A probléma azonban valójában sokkal összetettebb annál, mint hogy kevés az ács vagy a lakatos – magyarázta. Ugyanis nem feltétlenül szakmunkásokra van szükség, jól kiképzett, betanított munkások is komoly szerepet kaphatnának. Azt is meg kell vizsgálni, hogy azokon a helyeken, ahol görcsösen ragaszkodnak a szakmunkásokhoz, valóban szakmunkásokra van-e szükség? A ma dolgozó szakmunkások jelentős része bizony nem szakmunkát végez.

Kókuti szerint ma Magyarországon nagyon sok szakmunkás (kéynyszer)vállalkozó. – Fel kell építeni egy olyan szakmunkás társadalmat, amely munkavállalóként is ki tudja élni a kreativitását – mondta az alelnök. Jelenleg a távlati koncepció a legfontosabb, ugyanis, ha nem próbál meg kitörni Csongrád megye, de egész Magyarországra a mostani helyzetből, akkor a dinamikus, mindig a lehetőségeket kereső szemléletet végképp elveszítjük. Tíz éves távlatban lehet gondolkodni, hogy a folyamatok végbe-mehessenek. Most, hogy a duális képzési rendszer valóban a szereplők kezében van, itt a lehetőség az átalakításra. „Mindössze” élni kell vele.

Piacképes szakmák támogatása Jász-Nagykun-Szolnok megyében

A nagy áttörés még várat magára

Nagy munka vár a megyei fejlesztési és képzési bizottságokra – mondta el lapunknak Sziráki András, a Jász-Nagykun-Szolnok megyei kamara elnöke, akivel a szolnoki városi közgyűlésen a szakképzési rendszer változásáról tartott tájékoztatóját követően beszélgettünk.

- D. L. -

– Mi a haszna ezeknek a tájékoztatóknak?

– Csak akkor számíthatunk sikerre a szakképzésben, ha az intézmények és az önkormányzatok is partnerek a változásokban. Tájékoztattam már a megyei közgyűlést és több városban is jártam a megyében. A megyei iparszerkezet már kialakult, egyelőre azonban a szakképzés ezzel nincs szinkronban. Az utóbbi években kétségkívül léptünk előre, de a nagyobb áttörés még várat magára.

– Jász-Nagykun-Szolnok megyében mi a szakképzés fő iránya?

– A gépipar a húzóágazat, 58 százalékot képvisel. Ellentmondásos a helyzet: egyszerre van jelen a munkaerőhiány és a munkanélküliség a megyében. Jó esélyünk van arra, hogy ezen változtassunk, de csodák nincsenek. Az utóbbi öt évben például Szolnokon egyetlen forgácsoló szakmunkást sem tudtunk beiskolázni. Ugyanakkor a könnyűipari és bizonyos szolgáltatási szakmáknál túlképzés van. Szemléletváltásra is szükség lenne, hogy a szakmáknak legyen becsülete, presztízse. Kedvezőtlen az is, hogy az utóbbi két évben, legalább 600 fővel

csökkent a beiskolázható fiatalok száma.

– Mit tehet az MFKB?

– Két irányt látok: az egyre kevesebb pályaválasztó fiatal a piacképes szakmák felé kell terelni. Ebben a szülőkre éppúgy számíthatunk, mint az iskolákra és a vállalatokra. A másik az átképzés és a továbbképzés a felnőttek számára. Segíteni, ösztö-

ban és a Kunságban, bár a konfekcióipar aránya jóval kisebb.

– A vállalatok mennyire számítanak a szakképzésre, a jövőre szakemberekre?

– Jó a kapcsolatunk a cégekkel, amelyek között világcégek is vannak, mint az Electrolux háztartási gépek gyára Jászberényben, a Samsung szórakoztató elektronikai gyára Jászfényvárosban, vagy a Stadler vasúti szerelvénygyára Szolnokon. Ez utóbbi további beruházásra készül. Jászárokszálláson ipari hűtőket gyártanak, főleg exportra, míg Törökszentmiklóson

nözni kell, hogy sokkal többen tudjanak átmenni a prosperáló iparágakba, ahol szükség van a képzett munkaerőre.

– A gépiparon kívül milyen ágazatok vannak jelen a megyében?

– Jelentős a műanyagipar súlya is, a mezőgazdasági feldolgozóipar ugyancsak számottevő. A könnyűipar is jelen van a Jászág-

mezőgazdasági gépeket készítenek. Több autóiipari beszállító is megtelepedett a megyében. Ők is számítanak a minőségi szakképzésre.

– Mikor alakul meg a bizottság?

– Már folyamatban van. Elsőként meg kell határozni a megyei szakképzés fejlesztésének hosszú távú stratégiát.

Közép-Dunántúlon hasonlóak a megyék igényei

A pályaaorientációban hisznek

A Közép-dunántúli Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság tagjai az általuk képviselt megye kereskedelmi és iparkamaráinak közreműködésével és irányításával foglalkoztak meg ajánlásait a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság számára. Erről kérdeztük Papp Annamariát, a régió koordinátorát.

Papp Annamária, a Közép-dunántúli Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság koordinátora

- dialia -

- Az operatív munkát mennyire nehezíti meg, hogy változik a szakmák besorolása?

- Fontos változást jelent az új OKJ megjelenése, amelyben a korábbinál jóval kevesebb szakképesítés van. Az új szakmák és azok tartalmának megismerése azonban hosszú folyamat mind az iskolák, mind a leendő tanulók, mind pedig a szülők részére. A tájékoztatásban a Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság közreműködésére is szükség lesz. A Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a megye több városában is szervez általános iskolai tanulók részére pályaaorientációs fórumot, illetve részt vesz a Veszprém Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja által szervezett Pályaválasztási Kiállítás rendezvény-sorozatán. Az, hogy az októberben megalakuló Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság jóval kisebb földrajzi területre vonatkozóan tesz javaslatokat, és lényegesen kevesebb lesz a tagok száma is, remélhetőleg könnyebbé teszi a bizottsági munkát, és egyszerűbb lesz a feladatok összehangolása.

- Az iskoláknál is változik a fenntartó, hiszen immár az állam lesz a gazda, ez mennyiben bonyolítja a bizottságok munkáját?

- Az iskolákkal való kapcsolatfelvételt meg fogja nehezíteni az év végén történő fenntartóváltás, illetve az a bizonytalanság, ami a közoktatási rendszert jellemzi. Jelenleg folyik a decentralizált pályázatok elbírálása. Erre a feladatra a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság külső szakértőket bízott meg, a nemzetgazdasági miniszternek a Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság tagjai tesznek javaslatot. Sajnos e pályázatok lebonyolítása sem zökkenőmentes. A határidők nagyon szűkösek, a formai bírálat lassú, nehézkes, és nem vagyunk biztosak abban, hogy a Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottságra vonatkozó határidőt tartani tudjuk. Ennek ellenére bízunk abban, hogy jövő évben is lesz ilyen pályázati lehetősége a gazdálkodóknak és az oktatási intézményeknek.

- A bizottság a képzési irányok meghatározása során nyilván figyelembe vette az iskolák beiskolázási terveit és lehetőségeit, s a piac jelzéseit is. Közép-Dunántúlon milyen szakmák nem kapnak ezután költségvetési hozzájárulást?

- „B” kategóriába csak azok a szakképesítések kerültek, ahol nincs meg a kellő szakmai oktatási háttér. Kivételt jelent ez alól néhány szakma, amelyeket azért sorolt a bizottság a nem támogatottak közé, mert - bár az iskolák jelezték képzési szándékukat - a regionális munkaerő-piaci kínálat sokkal nagyobb, mint a kereslet. Ezek közé tartoznak a régióban egységesen a gyakorló fodrász, a kozmetikus, az irodai asszisztens és a sportedző szakképesítések.

- Az ösztöndíjas szakmáknál van-e lényeges különbség Fejér, Komárom-Esztergom és Veszprém megye között?

- Nagyon hasonló előterjesztések születtek, hét szakképesítés esetében teljes az azonoság. Nagy a hasonlóság a tavalyi Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság határozattal is, így az iskolákat sem kényszeríti nagy változtatásokra. Mindhárom megyében támogatjuk a forgácsoló, hegesztő, szerszámkészítő, villanyserelő, kőműves, szociális gondozó és ipari gépész szakmákra jelentkezőket. Ugyanakkor Fejérben ács-, Komáromban CNC gépkezelő-, míg Veszprémében hűsípári termégyártó-tanulók is kapnak ösztöndíjat. A javaslat összeállításánál figyelembe vettük a nemek arányát is, vagyis azt, hogy úgynevezett „lányos” szakképesítés is bekerüljön a listába, valamint hogy egészségügyi szakmacsoportba tartozó szakma is szerepeljen az ösztöndíjas szakképesítések között. Egyébként a képzési szerkezetben már érzékelhető a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság pályaaorientációs tevékenységének hatása, hiszen az utóbbi időben a „fém” szakmák elsajátítására lányok is jelentkeznek.

- Miközben a szakiskolák arról panaszolják, hogy nincs elég jelentkező, túl nagy a lemorzsolódás is. Erre vonatkozóan mit javasolt a bizottság?

- A régióban az elmúlt években nem változott jelentősen a szakképzésbe bekerülő tanulók száma, még mindig kevesebb, mint amennyire szükség lenne. A lemorzsolódók aránya nagyobb, mint egyharmad, és ez jóval több az elviselhetőnél. Tehát még nagyobb erőfeszítést kell tenni, hogy a társadalom a szakképzésben résztvevő fiatalokat ugyanolyan rangon kezelje, mint az érettségizetteket. E tekintetben a hatékonyabb pályaaorientáció hozhat kedvező változást. A gyerekeknek sokkal több lehetőséget kell adni, hogy minél korábban tájékozódhassanak arról, milyen szakképesítésekkel járhatnak el. Azzal is jó, ha korán tisztába jönnek, hogy az adott szakma tanulásához milyen kompetenciákkal kell rendelkezniük, illetve hogy a tanulás során és utána, a képzettség birtokában mire számíthatnak a munkaerő-piacon.

Válság idején nehéz prognózisokat készíteni

Érdeklődnek a hiányszakmák iránt

Már látszanak a jelei Nyugat-Dunántúlon annak a változásnak, amely a szakképzés irányításában ment végbe az elmúlt néhány évben, amióta a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) nagyobb ráhatással van a folyamatokra, és a gazdaság igényeihez igyekszik igazítani a képzést - mondta Kovács Vince, a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke és az MFKB elnöke. De hozzátette: még nincs egészen a helyén minden.

Kovács Vince, a VMKIK elnöke

- peredi -

Kovács Vince felidézte azt a változást, amely az egykor magas színvonalú hazai szakképzés leromlásához vezetett, s amelyből az elmúlt néhány évben elindult változások hozhatnak javulást. Az egyik fontos lépés volt, hogy 2008-tól a gazdaság szükségleteit figyelembe véve alakíthatták ki a szakképzés irányait és irányait. Ehhez előzetesen nagyon alapos és széleskörű felméréseket végeztek a Nyugat-Dunántúli megyékben is.

- Nehéz biztos prognózisokat készíteni, különösen válság idején - mondta a megyei elnök. - De még az ilyen hektikus időkben is nagyon komolyan vették a vállalkozások vezetői ezeket a kérdéseket, és nagyon korrekt véleményeket kaptunk. A megyében több száz vállalatot kérdeztünk meg arról, hogyan látják a jövőt, és mit gondolnak, milyen szakterületekre célszerű képezni a fiatalokat.

- Magam is úgy gondolom, és a vállalkozások is visszaigazolták, hogy helyes döntés a duális képzésre való áttérés. A fiatalok gyakorlati tudását 14 éves koruk körül lehet a legjobban fejleszteni. Ilyenkor nagyon jól alakíthatók a szakmákhoz szükséges készségek. Mire a tanulók ebbe a korba érnek, már el kell, hogy sajátítsák az alapokat az általános iskolában. Azt is elképzelhetőnek tartom, hogy a továbbtanulási irányokat bizonyos tudásszínhez kössék a jövőben.

Az elnök azt is igen hasznosnak tartja, hogy a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságtól (RFKB) most átkerülnek a feladatok a Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottsághoz (MFKB). A megyei szervezetek közelebről látják, hogy egy-egy helyen konkrétan mire van szükség. Az is javíthat a bizott-

ságok munkáján, hogy míg az RFKB-k 26 tagból álltak, a megyei bizottság héttagú. Nyilvánvaló, hogy hét ember könnyebben tud konszenzusra jutni, és gyorsabban, hatékonyabban is tudnak dönteni.

A megyében a felmérés során azt is vizsgálták, hogy mely szakmák tartozzanak a kiemelten támogatott kategóriákba. Továbbra is vannak hiányszakmák, amelyeket kiemelten kívánnak támogatni. Ilyenek az építőipari szakmák, köztük például az ács szakma, vagy a lakatos és a gépi forgácsoló szakmák is. Ezekre a képzésekre még akkor is szükség van, ha most, a válság miatt esetleg kisebb irántuk a kereslet, de ha megindul újra a gazdasági fellendülés, akkor viszont nagy szükség lesz az új szakmunkás generációra.

A térségben a cégek is fontosnak tartják a szakképzés fejlődését. Több vállalat saját képzést is indított, mint például az Audi, a LUK és a BPW is rendelkezik saját szakképzéssel. Különösen figyelemre méltó, hogy nem csak nagyvállalatoknál indult el ez a folyamat. Egy csepregi közép-vállalkozás például egy 30 személyes tanműhelyt hozott létre, ahol szerszámkészítőket oktatnak. Nyilván azért, hogy minél többen közülük ott maradjanak a cégnél.

Az állam az úgynevezett decentralizált alapokkal is támogatja a gyakorlati szakképzőhelyek infrastruktúrával és oktatási eszközökkel való ellátását. Vas megye az idén csaknem 170 millió forintot használhat fel ebből az alapból. A vállalkozásoknak, illetve az intézményeknek minimum 27 százalékos önrészesedéssel kell hozzájárulniuk a fejlesztésekhez.

- Az elmúlt időszak változásai nyomán azt lehet tapasztalni, hogy a megyében élénkülték a hiányszakmába való beiskolázások - mondta Kovács Vince elnök. - Segített a helyzeten az ösztöndíjrendszer is. Ugyanakkor alacsonynak tartom a szakképző intézményekbe jelentkező fiatalok számát. Úgy gondolom, a fizikai munka becsületét a tisztességesen megfizetett, jó szakemberekkel lehet visszahozni.

Borsod-Abaúj-Zemplén: többségben a hiányszakmák

A régió megyéiben szinte azonos a szakmák kereslete és kínálata

Az átalakulás során biztosítani szükséges a folytonosságot az RFKB-k működése és az MFKB-k működése között - jelezte az új helyzetből adódó egyik legfontosabb feladatot Tóth Ádám Zoltán, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara RFKB programkoordinátora.

Peredi Ágnes

Az Észak-magyarországi Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság, a korábbi évektől eltérően, 2012-ben határozataiban javaslatot tett megyénként a beiskolázási irányokra és árnyokra, valamint a szakiskolai ösztöndíjjal támogatott szakmákra, amely javaslat nyomán kormányhatározat fog megjelenni az egyes megyék szakképzési szerkezetének meghatározására. A bizottsági javaslatoknak figyelemmel kellett lenni a szakképzési törvény rendelkezéseiből fakadó további változásokra is, így a 2012. július 31-ig meghozott határozatok a 150/2012. Kormányrendeletben megjelent Országos Képzési Jegyzékben szereplő iskolai rendszerű szakképzésekre vonatkoznak, valamint elkülönítetten tartalmazzák a szakkö-

zépiskolai ágazatokat érintő javaslatokat.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a szakmák 78 százalékát az „A” és 22 százalékát a „B” kategóriába sorolták, míg Heves és Nógrád megyékben ugyanez a statisztika 70-30 százalék, illetve 63-37 százalék.

A tapasztalt különbségek a régió megyéinek különböző gazdasági összetételével és a képzési intézmények szakmakináltaival, eltérő adottságaival magyarázhatók, azonban a mindhárom megyében azonos besorolást kapott szakképesítések 68 százalékos aránya jelzi, hogy eltérő mértékben, de a régióon belül a legtöbb szakmában azonos a megyék szakmakinálata és kereslete.

A bizottság javaslata, amelyet előzetesen a gazdálkodó szervezetek körében elvégzett felmérés, az iskolai statisztikák és a jövő évi beiskolázási szándékok, valamint a munkaügyi köz-

Tóth Ádám Zoltán, a BOKIK RFKB programkoordinátora

pontok adataival erősített adatbázisok támasztanak alá, az új OKJ-ból 31 olyan szakmát tartalmaz, amelyet a régió egyetlen megyéjében sem javasoltak költségvetési hozzájárulásra. Ezek a szakmák döntően olyan munkaerő-piaci relevanciával nem rendelkező szakképesítések, amelyek az elmúlt 5-10 évben nem jelentek meg hiányként a megyékben sem keresleti, sem a kínálati oldalon.

Kifutó- és hiányszakmák a Dunántúlon

Több gazda és kertész kellene

A Dél-Dunántúli régióban a pályakezdő szakmunkások elhelyezkedési aránya 37,2 százalék, ezzel a Nyugat-Dunántúli után a második legjobb - tudtuk meg Kovácsné Böröcz Katalintól, a régió koordinátorától.

D. L.

- Mi áll a meglepően magas elhelyezkedési arányok hátterében, amikor a három megye egyike sem arról híres, hogy számottevő ipara lenne?

- Somogyban, Tolnában és Baranyában a gépipar, az építőipar, a faipar és a mezőgazdaság a preferált húzóágazat. Pécsnél a Hauni Hungária, Tolnában a Paksi Atomerőmű, míg Kaposváron a Videoton foglalkoztatja a legtöbb munkaerőt. A dohányipari technológiával foglalkozó Hauni Hungária 840 magasan képzett dolgozót foglalkoztat. A Paksi Atomerőművet nem kell bemutatni, ott is több szakmában képeznek ki és folyamatosan vesznek fel szakmunkásokat. A Videoton csoport székhelye Székesfehérváron van, de a Videoton Elektro-PLAST Kaposváron működik és többek között fröccsöntő szerszámokat gyárt. A cégek és az iskolák között egyébként nagyon jó

a kapcsolat. A megyeszékhelyeken lévő szakiskolák többnyire erősek, ez egyebek között annak köszönhető, hogy Pécs és most már Kaposvár is egyetemi város. Bármilyen furcsa, ez a szakiskolák színvonalán is meglatlszik.

- Vannak kifutó szakmák a helyi iparban?

- Pécsnél bezárták a bányák. Például a fluidium kitermelő szakmát nem indítják el, mert a

kőolaj és földgázipar már nem igényli.

- A hiányszakmák itt is ugyanazok, mint a többi régióban?

- Nincs nagy eltérés. De nálunk például a húzóágazatok közé tartozik a mezőgazdaság is. Sokkal több gazdát és kertészt tudnának a cégek alkalmazni. Kőművesből is kevés van. Új jelenség, hogy szociális gondozókból és ápolókból sincs elég, az oktatás képtelen lépést tartani az igényekkel. Ebben valószínűleg közrejátszik, hogy a képzett szakszemélyzet külföldön is keresett.

Szakképzési trendforduló a Dél-Alföldön

Izgalmas feladat a háttér munka

A Dél-Alföldön alighanem az tekinthető a legnagyobb eredménynek, hogy nem kizárólag megállították a szakképzésbe belépő diákok számának csökkenését, hanem sikerült a negatív tendenciát megfordítani. A sikerben hangsúlyosan benne van a regionális fejlesztési és képzési bizottság és a tevékenységét segítő programkoordinátorok munkája, valamint a gazdaság szereplőinek részvétele a képzéseket érintő döntésekben.

Józsa Krisztina, a dél-alföldi RFKB programkoordinátora

Bod Péter

Bár munkakörét nem hosszú ideje tölti be, mégis rendelkezik a szükséges munkatapasztalatokkal Józsa Krisztina, aki a dél-alföldi RFKB programkoordinátora, Dinók Mariann mellett kapott kellő indítást a szakképzési rendszer korszerűsítését célzó feladatokhoz. Új terület, új kihívás, izgalmas munka – így összegezte eddigi benyomásait a fiatal szakember.

Véleménye szerint a korábban régiós szinten elvégzett feladatokat a három megye harmonikus és kiegyensúlyozott együttműködése jellemezte. Egyben utalt arra, hogy a regionális RFKB munkáját segítő programkoordinátorok – noha ebbe kevesen láttak bele – a

döntés-előkészítésben és azok operatív végrehajtásában óriási háttér munkát végeztek el.

Bizonyára ennek a munkának egyfajta elismerése az is, hogy a régiós fejlesztési és képzési bizottságok munkáját segítő hét programkoordinátor számát 2012. október elsejétől tizenkilencre emelték fel, szoros összefüggésben azzal, hogy a bizottsági munka megyei szintre helyeződött át.

Az új szervezeti felállásban jelentős munka hárul a Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamarán (BMKIK) belül korábban a régiós szakképzés ügyével foglalkozó koordinátorokra. Az általuk megszerzett szakmai ismeretek átadására kell segíteniük a Bács-Kiskun és a Csongrád megyében munkába álló – szintén a kamarákon belül foglalkoztatott – programkoordinátorokat. Ezt önmagában az a tény is magyarázza, hogy viszonylag sok új munkatárs kapcsolódott be a tevékenységbe. Ami a régiós feladatellátás miatt a BMKIK-nál tevékenykedő koordinátorok napi rutin, az a szomszédos megyékben frissen munkájukat kezdő munkatársaknak bizonyára nem az – világított rá a megyék közötti együttműködés kézenfekvő formáira a békési szakember.

Az elmúlt évek kiemelkedően fontos eredménye, hogy sikerült megállítani a Dél-Alföldön a szakképzésbe belépők számának csökkenését, sőt olyan fordulat érlelődik, ami azt jelzi: a diáklétszámot tekintve tartósan növekedési pályára kerül-

het az oktatásnak ez a területe. Ez a fordulat aligha következett volna be az RFKB-k munkája nélkül – hangsúlyozta.

A három megyét magában foglaló dél-alföldi régióban – Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye – 2008-ban 13 841 diák kezdte meg belépőként tanulmányait a helyi szakképzésben, ám egy évvel később ugyanez a mutató 10 534-re esett vissza, ami csaknem 24 százalékos csökkenést jelentett. Bizonyára az RFKB munkájának is köszönhető, hogy 2010-ben 10 914-re emelkedett a szakképzés rendszerébe belépő diákok száma, ami 3,6 százalékos javulást hozott a 2009-es adathoz képest. Hogy a növekedés lendülete nem fulladt ki, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy 2011-ben 11 635 diák kezdte meg a tanulást a dél-alföldi régió szakképzési rendszerében. A számsorok jelzik, hogy a 2008 és 2009 közötti nagy visszaesés után két egymást követő évben növekedett a beiskolázott diákok száma, ami szerény (hat százalékos emelkedés), de mindenesetre biztató eredmény. A változás mindenféleképpen visszavehető a 2010-ben bevezetett szakiskolai ösztöndíj rendszerre, mely támogatást nyújt azoknak a diákoknak, akik a gazdaság által igényelt szakmákban dolgoznak.

Ha eredményekről, hatásról és az RFKB-k működésének egészéről kell véleményt alkotni, az olyan számszerű adatok a legobjektívebbek, amelyek a szakképzésbe beiskolázottak számának emelkedését mutatják – mutatót rá Józsa Krisztina. Kiemelte, hogy a szakképzésbe jelentkezők száma az elmúlt években egyenesen emelkedik, és ebben az értelemben – a 2008 előtti állapotokkal összehasonlítva – valódi trendfordulóról beszélhetünk.

Győr élenjár a szakmunkás ösztöndíj bevezetésében

Kiemeljük a megyei sajátosságokat

Amíg nem voltak RFKB-k, a gazdaság munkaerő-piaci igényei csak áttelesen jutottak el az iskolafenntartókhoz. Az RFKB-k fontos szerepet töltek be abban, hogy a régió szakképzése a gazdaság igényei szerint történjen – alapította meg Pális Ferenc szakképzési vezető, aki a Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság munkájában vett részt.

Pális Ferenc szakképzési vezető

– loli –

Mint elmondta, a régiós arány-irány számok meghatározásakor egyértelműen támaszkodtak a munkaadói és munkavállalói oldal információira, valamint a vállalkozói körben végzett felmérések eredményeire. Az RFKB-k fontos szerepet töltek be abban, hogy a régió szakképzése a gazdaság igényei szerint történjen. Korábban jellemző volt, hogy a fiatalok beiskolázásánál a szülők, a barátok, a környezet ha-

tása volt a fő motivációs tényező, és kevésbé vették figyelembe, hogy milyen szakmával lehet biztosan elhelyezkedni és hosszútávon is biztos megélhetéshez jutni.

Az RFKB tagok között jó volt az összhang, egyértelműen látszott, hogy közös a célunk: a szakképzés munkaerő-piaci helyzetének erősítése, valamint a gazdasági szereplők igényének jobb kielégítése – emelte ki. – A bizottság ugyanakkor sokszor csak erős kompromisszumok árán tudta meghozni a döntést, amely az egész régióra vonatkozott, hiszen más igénye volt Győr-Moson-Sopron megyének, ahol a gépipar rendkívül jelentős, míg Vas, vagy Zala megyében egészen más szakmákból volt hiány. A megyei bizottságok rendszere ezt a gordiuszi csomót megoldja, így már a beiskolázási arányok meghatározásában egyértelműen ki lehet emelni a megyei sajátosságokat – hangsúlyozta.

Az országban elsőként Győrben vezették be a szakmunkás ösztöndíj rendszert, valamint azt a szisztémát, hogy a gimnáziumokba, szakközépiskolákba felvehető diákok számát tanulmányi átlaghoz kötik. Pális Ferenc szerint ez jótékony hatással volt a szakmun-

kások számának növekedésére. A demográfiai hullám ellenére is stabilnak mutatkozik a szakmunkás iskolát választó tanulók száma. Egyértelműen kimutatható a hiányszakmák iránt élenkülő kereslet, hiszen a megyében végző tanulóknak biztos munkahelyük lesz tanulmányaik befejezése után. Pális Ferenc, aki a megyei fejlesztési és képzési bizottság munkájában szintén részt vesz, továbbra is kiemelt feladatnak tartja a vállalkozók tanulóirtási hajlandóságának a növelését. Ehhez a Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara egy ösztönző rendszert is kidolgozott kamarai tagjai számára.

Fontosnak tartom, hogy beszéljünk arról a sajtotában elterjedt rémhírrel is, miszerint néhány év múlva szakmunkás túlképzés várható – tette hozzá a helyi kamara szakképzési vezetője. Pális Ferenc messzemenően nem ért egyet ezzel, véleménye szerint a megye gazdaságának éppen az a problémája, hogy munkaerő-piaci igényét nem tudja kvalifikált szakmunkásokkal kielégíteni, ami már-már a beiskolázási arányok meghatározásában egyértelműen ki lehet emelni a megyei sajátosságokat – hangsúlyozta. Az országban elsőként Győrben vezették be a szakmunkás ösztöndíj rendszert, valamint azt a szisztémát, hogy a gimnáziumokba, szakközépiskolákba felvehető diákok számát tanulmányi átlaghoz kötik. Pális Ferenc szerint ez jótékony hatással volt a szakmun-

Sem a kicsi, sem a nagyobb cégek nem látnak előre

Egyre több a fiatal szakmunkás, aki büszke a munkájára

Nógrád az ország egyik leghátrányosabb térsége, ahol mindenképpen előnyt jelent a régióról a megyei rendszerre való áttérés – állította Hajdúné Bodor Zsuzsa, a Nógrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság elnöke. A szakképzéssel kapcsolatos feladatok a gazdálkodó szervezetekkel való szoros együttműködéssel és igényeik figyelembe vételével helyi szinten hatékonyabban végrehajthatók.

(Iosonci)

Egylőre gondot jelent, hogy még nem teljes körű a megyei fejlesztési és képzési bizottságok működését meghatározó jogszabályi környezet. Az általános jelentős plusz feladatot ró a megyei kamarákra, amelyek időben elkezdtek a felkészülést – tudtuk meg Hajdúné Bodor Zsuzsától. A Nógrád megyei bizottságban részt vevő kollégák – tapasztalatszerzés céljából – már folyamatosan részt vettek az RFKB üléseken. Az Észak-Magyarország régióban a kamarák közötti kapcsolatot, együttműködés egyébként eddig is nagyon jó volt, és bízunk abban, hogy ezután sem lesz másként – tette hozzá a bizottság elnöke. Továbbra is segíteni fogjuk egymás munkáját, megosztjuk a tapasztalatainkat. Úgy gondolom, mindent megtettünk annak érdekében, hogy ezt a nehéz, de szép feladatot ellássuk – hangsúlyozta.

Kérdésünkre, hogy lehet-e ma reális munkaerő-piaci előrejelzést készíteni, Hajdúné kifejtette: a bizonytalan gazdasági helyzet, a vállalkozások pénzügyi nehézségei miatt ez szinte lehetetlen. A legtöbb vállalkozás még egy éven belül sem tud konkrét prognózist felállítani.

De a tapasztalatok azt mutatják, hogy nemcsak a mikro-vállalkozások, hanem a nagyobb cégek sem látnak előre, tehát nehezen tervezhető a munkaerőigényük. A felmérések során inkább munkaerő-elbocsátásról nyilatkoznak, semmint arról, hogy esetleg létszámot bővítenének. A megyei szintű kérdőíves felméréseknél például a

gazdálkodó a tanulóját alkalmazza a szakma megszerzése után. Vannak hiányszakmák, amelyekben jobb az elhelyezkedési esélyek, Nógrád megyében az iskolák figyelembe is vették az RFKB „irány-arány”-ra vonatkozó döntéseit. A gazdaság által igényelt szakmákban – mint például a hegesztő, gépi forgácsoló, ács, állványozó és kőműves – magasabb létszámú a beiskolázás. De a géplakatos szakmában sajnos továbbra sem indítottak választásokat.

Azt a közkeletű vélekedést, hogy a fiatalok általában nem kellően motiváltak és csak végső esetben választják a szak-

matanulást, cáfolja a bizottság elnöke: tapasztalatai ugyanis nem ezt támasztják alá. Elismeri ugyan, hogy vannak, akik kénszermegoldásként választanak szakmát, illetve nem a tanult szakmájukban helyezkednek el, de nem lehet általánosítani. Számos példa van arra, hogy kiváló, szakmájukat szerető, ügyes kezű fiatalok kerülnek ki a szakis-

kolákból. Ezt bizonyítják az országos tanulmányi versenyek, ahol a fiatalok sikeresen képviselik a szakmunkás tanulókat. A kamara immár öt éve szervezi a Szakma Kiváló Tanulója versenyt, amelynek minden évben volt Nógrád megyei résztvevője, sőt a tanulók minden évben dobogós helyezést is elértek. Ezzel jó példát mutatnak arra, hogy van a kétkezi munkának jövője és becsülete. A tanulók közül egyre többen büszkéek a választott szakmájukra – hangsúlyozta a Nógrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság elnöke.

Kinevezésre várnak a bizottsági tagok

Három helyett két kategória

Az előző évektől eltérően idén nem a korábban megszokott három kategóriába sorolta a bizottság a szakképesítéseket, a kiemelten támogatott, a támogatott és a szakképzési forrás által nem támogatott csoportokat felváltotta két új kategória, a korlátlanul beiskolázható „A” és a költségvetési hozzájárulásra nem jogosult „B” kategóriák – érzékeltette az egyik fontos változást Sarkadi Zsolt, programkoordinátor.

Sarkadi Zsolt programkoordinátor

(pá)

Az idén átmeneti feladatmegvalósítás érvényesül. Ebben az évben az RFKB-k 2013/2014-es tanévre vonatkozó szakképzési irányok és beiskolázási arányok meghatározása az előző évekhez képest eltérő szabályok szerint folyt, azaz nem döntést hoztak, hanem csak javaslatokat készítettek a minisztérium számára. Az RFKB-k 2012-ben határozataikban javaslatot tettek megyénként a beiskolázási irá-

nyokra és arányokra. Ezek nyomán kormányhatározat jelenik meg az egyes megyék szakképzési szerkezetének meghatározására.

A javaslatokat megelőzően 2012-ben is felmértük a vállalatok szakképzett munkaerő iránti keresletének és a fiatal pályakezdő szakmunkások munkaerő-piaci helyzetét. Az RFKB az ezekből készült tanulmányok, továbbá a Munkaügyi Központ statisztikai adatai és egyéb gazdasági és oktatási információk ismeretében készítette el javaslatát.

A bizottságok megyénként alkották meg javaslataikat már az új Országos Képzési Jegyzéknek megfelelően 2012. július 31-ig. Hajdú-Bihar megyében 27 szakképesítés (a javaslattal érintett szakképesítések 11,7 százaléka), Jász-Nagykun-Szolnok megyében 31 szakképesítés (az összes szakképesítés 13,4 százaléka), míg Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 41 szakképesítés (a szakképesítések 17,7 százaléka) került a bizottság javaslata alapján a 'B' kategóriába.

Az észak-alföldi régió mindhárom megyéjében egybeesett közt a kohászati technikus, a bányai ipari technikus, a szőlész-borász, a hajózási technikus és a